

24.14x27.09	1	עמוד 84	הארץ - ספר ההייטק הישראלי	30/12/2018	66582990-5
מוסד שמואל נאמן - למחקר מדיניות לאומית בטכניו - 85300					

היי-טק בשטח

איך לביית את נמר היצירתיות מבלי לחסל אותו?

הבעיה ביצירתיות קשורה ליכולת לבצע אותה באפקטיביות, סבור פרופ' שלמה מיטל, חוקר בתחום ההיי-טק והחדשנות. ספרו החדש "Dismantle" מציע לבנות מכונת רעיונות אישית שאף פעם לא תיסגר. "זה הרבה יותר מעניין ומהנה, מלעשות אותו דבר ושוב ושוב", הוא אומר בראיון בו הוא מסביר כיצד לארגן את היצירתיות מבלי לפגוע בה | יואל צפריר ורועי נוימן

מוצלחים. מדוע אנו זקוקים לעוד ספר על יצירתיות והפעם מהאקדמיה? "כמעט כל הספרים על יצירתיות ויזמות מטיפים לשיטה מסוימת אחת. 'כך עשיתי! כך הצלחתי! וכך גם אתה יכול להצליח!' רבות מן השיטות האלה אכן הצליחו לממש רעיון. אבל יש כאן בעיית יסוד. בעולם, יש מעל 7.53 מיליארד אנשים. כל אדם שונה, מיוחד. מדוע, למשל, השיטה של הגר-רו של המקינטוש, גאי קאווסאקי, המתוארת בספרו המצויין 'Art of the Start', תהיה מתאימה לכל אחד עלי אדמות? בספרו הוא קובע, שיזמות איננה מדע אלא אמנות! אמן שובר את הכללים שקבעו אחרים כדי ליצור יופי, אסתטיקה. אם כן, מדוע נאמין שיש שיטה כללית אחת ויחידה לחדשנות?"

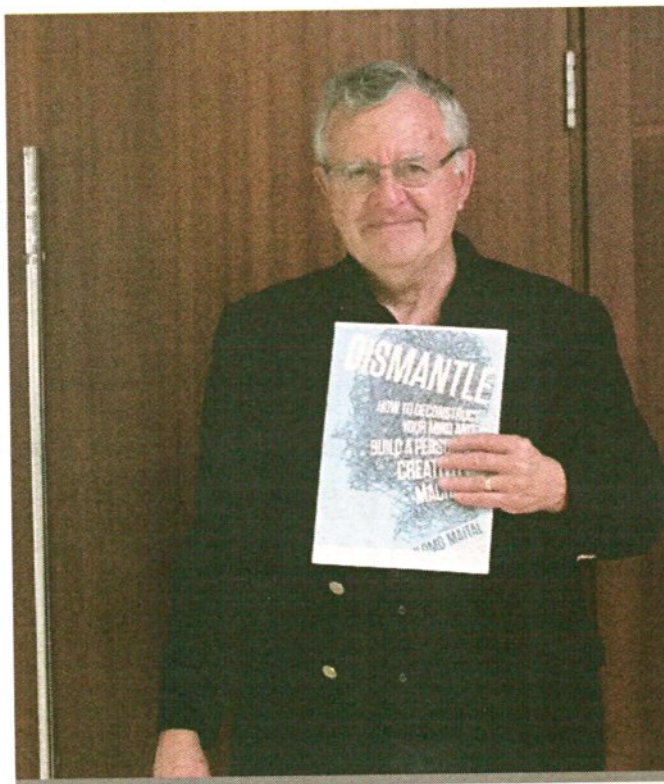
"לכל אדם בעולם יש טביעות אצבע. כל טביעת אצבע שונה, ייחודית. לכן זהו כלי עיקרי בחקירה פורנזית (forensic). יצירתיות היא דומה. לכולם יש רעיונות. לחלק מאיתנו רעיונות רבים יותר מאחרים. רבים מהמנהלים שלימדתי, ב-40 השנים האחרונות, התפרנסו בכבוד ועשו עבודה מסוימת בצורה מושלמת, שוב ושוב, עד כדי שעמום. כתוצאה, הם דיווחו לי שאבד הכלח על היצירתיות שלהם. נעלם לתמיד! הייתי צריך לעמול קשות כדי לשכנע אותם שאין זה כך. המוח האנושי הוא יצירתי מטבעו וכישרון מעור-לם לא נכחד, אולם הוא מחליד. ולכן יש לפעול להוריד את החלודה ולחדש את מכונת הרעיונות. זו הליבה של ספרי. כל אדם חייב לבנות לעצמו מכונת רעיונות אישית. מכונה זו תיצור זרם בלתי פוסק של רעיונות, תבדוק אותם, תאמת אותם ותבצע חלק מהם. על כל אחד לפתח את השיטה מתאימה לו."

זרם בלתי פוסק של רעיונות איך בעצם נוצר הספר?

"במשך השנים לימדתי מאות ואולי אלפי סטודנטים לניהול, בארצות רבות. כל סטודנט, בכל קורס שלי, התבקש לכתוב מסה על הנושא 'מכונת הרעיונות האישית שלי'. כל מסה ענתה על השאלות: כיצד אתה מוציא רעיונות? כיצד אתה בודק אותם? כיצד אתה מבצע חלק מהם? אספתי מסות אלה ולמדתי אותן היטב. הן שונות מאד אחת מהשנייה. כל אחד השתמש בכלים שונים ובגישות שונות, כדי ליצור רעיונות ולבצעם. לכל אחד מכונה אחרת, בהתאם לאישיותו, תשוקתו, ניסיונותיו..."

ומהי המסקנה?

"יש כיום כחמישה מיליארד מבוגרים בעולם. אם לכל מהם יהיה רעיון חדשני אחד לחודש, רעיונות היוצרים ערך לאחרים, יהיו לנו מעל חמישה מיליארד רעיונות לחודש. האם לא יהיה לנו עולם טוב יותר, שמח יותר, בריא יותר, נקי יותר? ספרי מציע לכולם - בנו לכם מכונת רעיונות אישית, הפעילו אותה ולעולם אל תסגרו אותה! תנו למכונות הללו ליצור זרם בלתי פוסק של רעיונות יצירתיים, בני-ביצוע, ותשנו את העולם. וגם אם חלק מהרעיונות אינם מצליחים, לא נורא. הרי התהליך הזה, לעשות דברים אחרת, באופן שונה, הוא הרבה יותר מעניין ומהנה, מלעשות אותו דבר שוב ושוב ושוב - ולהשתעמם!"



שלמה מיטל | צילום: יח"צ

לכלל הסטודנטים בטכניון. בתקופה שבין 2009-1999 שימש כמנהל האקדמי של המכון הטכניוני לניהול, שם עבד עם חברות הזנק רבות.

איך שיטה אחת לחדשנות

מהו המסר העיקרי בספרך החדש? מדוע כתבת אותו?

"זה פשוט. אני טוען שיצירתיות היא לא רק יצירת רעיונות, כפי שחושבים רבים. היא בעיקר קשורה לביצוע - כיצד מבצעים רעיונות, כדי ליצור ערך ולשנות את העולם. יצירתיות אפקטיבית ופעילה דומה לרקטה בעלת שלושה שלבים. שלב ראשון: רעיונות. יצירת זרם בלתי פוסק של רעיונות חדשניים. שלב שני: אימות. ולדיזינה. האם הרעיון שלי טוב? מועיל? האם הוא מספק צורך אמיתי או מדומה? שלב זה לרוב מוזנח, לא מושקע מספיק. שלב שלישי: הפעלה, ביצוע. לארגן את הצוות ואת המשאבים כדי לממש את הרעיון. כאן יזמים רבים מועדים ונכשלים. הספר נועד לסייע להם לבנות כל שלב מהרקטה."

יש כבר אלפי ספרים על יצירתיות ויזמות. רבים מהם נכתבו ע"י יזמים

"המוח האנושי הוא יצירתי מטבעו וכישרון מעולם לא נכחד, אולם הוא מחליד. ולכן יש לפעול להוריד את החלודה ולחדש את מכונת הרעיונות. זו הליבה של ספרי"

פר חדש של פרופ' שלמה מיטל, חוקר בכיר במוסד שמואל נאמן למחקר מדיניות, תחת הכותרת: Dismantle: How to Deconstruct Your Mind and Build a Personal Creativity Machine, פורסם לאחרונה בהוצאת HarperCollins (India). סיבה טובה לראיין את מי שנחשב לאחד החוקרים המובילים בעולם בתחום ההיי-טק והחדשנות. עד היום פרסם מיטל 16 ספרים ומאות מאמרים בתחום החדשנות, ומזה 30 שנה, יחד עם חתן פרס נובל, פרופ' דן שכטמן, הוא מרצה בקורס פופולרי על יזמות